

SYMPTOMY RYZYKA DYSLEKSJI i DYSLEKSJI ROZWOJOWEJ¹

Wiek 6-7 lat (kl. 0):

l. p.	Obszar diagnozy	Objawy
1.	motoryka duża	Obniżona sprawność ruchowa min. dziecko słabo biega i skacze, ma trudności z wykonywaniem ćwiczeń równoważnych, ma trudności z uczeniem się jazdy na rowerze, hulajnodze, nartach.
2.	motoryka mała	Trudności z wykonywaniem precyzyjnych ruchów w zakresie samoobsługi, np. z zawiązywaniem sznurowadeł na kokardkę, używaniem widelca, nożyczek.
3.	koordynacja wzrokowo-ruchowa	Trudności z rzucaniem i chwytaniem piłki, Nieprawidłowe układanie w palcach narzędzia do pisania; trudności z rysowaniem szlaczków, odtwarzaniem złożonych figur geometrycznych np. rysowaniem rombu.
4.	funkcje słuchowo-językowe	Trudności z poprawnym używaniem wyrażen przyimkowych, opisujących stosunki przestrzenne: <i>nad–pod, za–przed, wewnątrz–na zewnątrz</i> . Wadliwa wymowa, częste przekręcanie trudnych wyrazów (przestawianie głosek i sylab, asymilacje głosek, np. <i>sosa</i> lub <i>szosza</i>), błędy gramatyczne. Trudności z zapamiętywaniem wiersza, piosenki, więcej niż jednego polecenia w tym samym czasie; trudność z zapamiętywaniem nazw, mylenie nazw zbliżonych fonetycznie; trudność z zapamiętywaniem materiału uszeregowanego w serie i sekwencji, jak nazwy dni tygodnia, pór roku, kolejnych posiłków i szeregi 4-cyfrowe. Trudności w różnicowaniu głosek podobnych (np. <i>z–s, b–p, k–g</i> , czyli zaburzenia słuchu fonemowego); trudności z wydzielaniem sylab i głosek ze słów, ich syntetyzowaniem (zaburzenia analizy i syntezy głoskowej i sylabowej) oraz manipulowaniem ze strukturą fonologiczną słów (np. trudności z wykonaniem poleceń typu: odszukaj słowa ukryte w nazwie „lewkonia”, wymyśl rym do słowa „kotek”, o czym myślę: Baba ..aga).
5.	funkcje wzrokowe	Trudności z wyróżnianiem elementów z całości, a także z ich syntetyzowaniem w całość, na przykład podczas budowania konstrukcji z klocków lego, układania mozaiki – według wzoru; trudności z wyodrębnianiem szczegółów różniących dwa obrazki, z odróżnianiem kształtów podobnych (np. figur geometrycznych, liter <i>m–n, l–t–l</i>) lub identycznych, lecz inaczej położonych w przestrzeni (np. liter <i>p–b–d</i>).
6.	lateralizacja	Opóźnienie rozwoju lateralizacji: mimo prób ustalenia ręki dominującej dziecko nadal jest oburęczne.
7.	orientacja w schemacie ciała i przestrzeni	Opóźnienie orientacji w schemacie ciała i przestrzeni: dziecko ma trudności z określeniem swoich części ciała, gdy określa je terminami: prawe–lewe (np. prawa i lewa ręka, noga itp.). Nie umie wskazać kierunku na prawo i na lewo od siebie (np. droga na prawo).
8.	orientacja w czasie	Trudności w orientacji w czasie, np. z określaniem pory roku, dnia, godziny na zegarze.
9.	czytanie	Trudności w nauce czytania (np. dziecko czyta bardzo wolno; najczęściej głoskuje i nie zawsze dokonuje poprawnej wtórnej syntezy, przekręca

¹ M. Bogdanowicz (2003) *Ryzyko dysleksji. Problem i diagnozowanie*.

		wyrazy; nie rozumie przeczytanego tekstu).
1 0.	pierwsze próby pisania	Przy pierwszych próbach pisania – częste pisanie liter i cyfr zwierciadlanie oraz odwzorowywanie wyrazów przez zapisywanie ich od strony prawej do lewej.

* Współwystępowanie wielu wymienionych objawów u jednego dziecka pozwala z większą pewnością przypuszczać, że mamy do czynienia z dzieckiem ryzyka dysleksji.